

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :

Na celý rok ... 4 koruny — hal.
 Na pol roka ... 2 " — "
 Na štvrt' roka ... 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :

Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 púp. komorník.

Majiteľ a vydavateľ :

JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľ'stvo :

Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.

sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpak nedávajú.

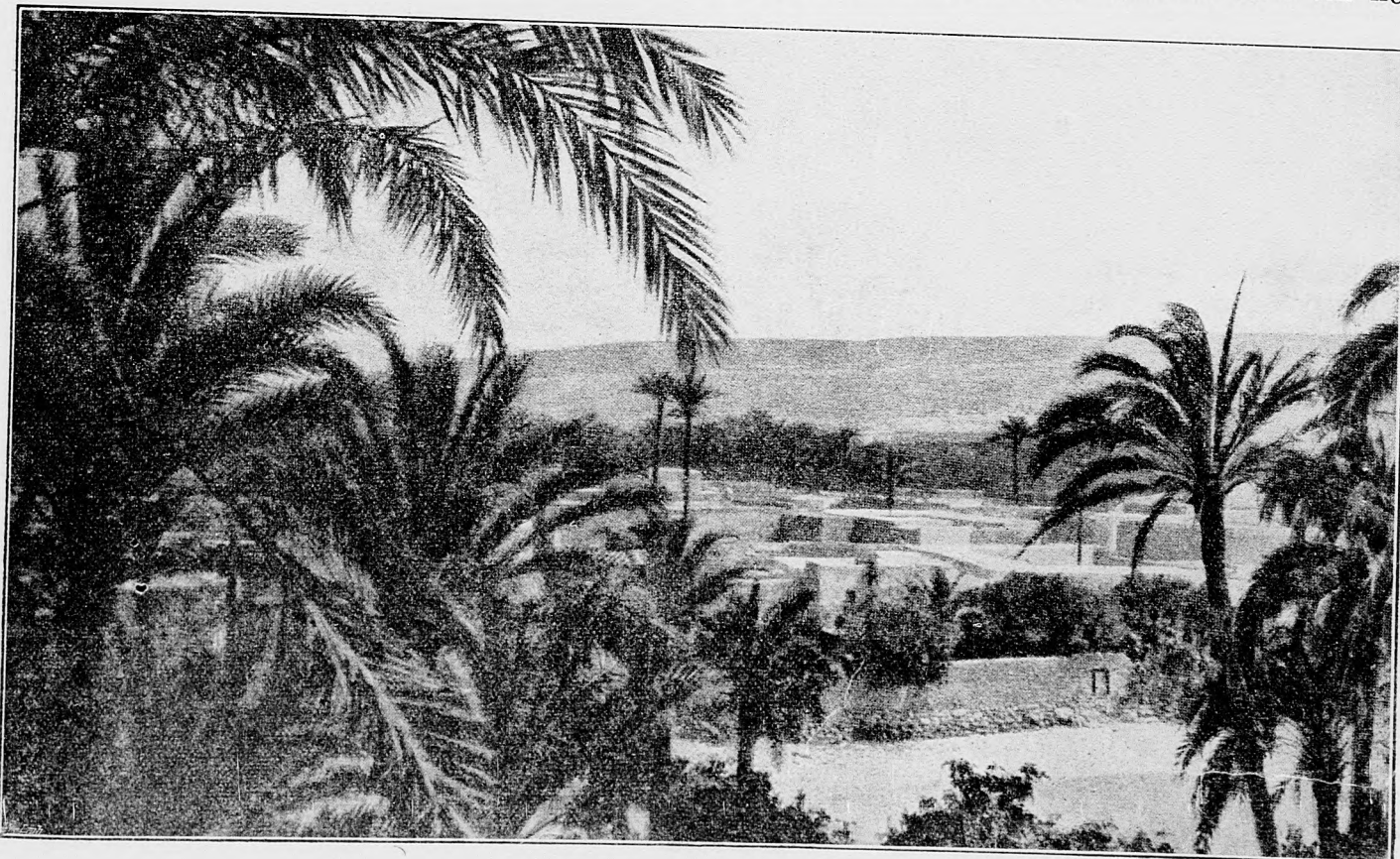
Kresťanská ľudová strana za učiteľstvo ľudových škôl.

Politická strana liberálnej národnej práce minulý týždeň vydržovala poradu, v ktorej pri pojednávaní o rozpočte ministerstva kultu a výučby gróf Štefan Tisza neslušným spôsobom vyslovil sa o krajinskom učiteľstve ľudových škôl. V tomto istom čase v hlavnom meste cez viacej dní vydržovalo valné shromaždenie i krajinské družstvo ľudového učiteľstva a nad nespravodlivým nápadom Štefana Tiszu ostrými slovami dalo výrazu v svojich zasadnutiach.

Kresťanská ľudová strana po celý čas jej dejstvomania na poli politickom, vždy vrele zaujímala sa za učiteľstvo ľudových škôl. Prirodzená vec je teda, že i prítomne bráni nespravodlivo napadnuté učiteľstvo, preto aj v snemovom zasadnutí 9. decembra, ministra kultu a výučby v mene jej, nasledovne interpeloval krajinský poslanec okresu šárvárskeho

Karol Huszár.

Z dvaasťridsať tisíc učiteľov krajiny, včera tri tisíce boli v hlavnom meste a v sprievode mohutných demonštrácií vyslovili sa o ich ne-

Čiastka vidieku Kyrenaika, kde Taliani nateraz boj vedú proti Turkom.

znesiteľnej biede. Terajšiu hrozne veľkú drahotu najviaczej cítia v prvom rade ľudia tak zle platení, ako sú učiteľia ľudových škôl.

Tisza a učiteľstvo.

Rozhorčenie a zúfanie, ako som sa osobne presvedčil o tom, natolko zmohlo sa už učiteľstva, že ja toto rozhorčenie z ohľadov štátnych a spoločenských držím doprosta za nebezpečné, spolu ale za hriechu nedbanlivosť považujem to zo stránky vlády, že z malicherných finančných príčin odkladá slušné sriadenie neznesiteľného stavu ľudového učiteľstva, následkom čoho poburujúce živly, ducha revolucionarneho ľahko vnesú i do samých ľudových škôl.

Tá reč ale, ktorú predvčerom gróf Štefan Tisza v klube pracovnej strany povedal o učiteľstve ľudových škôl, na rozhorčené učiteľstvo účinkovala ako olej na oheň. (Výkriky z pravej: Neni pravda!) Zneváženie kvalifikácie učiteľstva, nadmieru urazilo celý sbor ľudového učiteľstva. (Výkriky z pravej: Neni pravda!) Prečítam vám celú osnovu Tiszovej reči! Celé učiteľstvo aj včera tak impozantne a s tak rozhorčeným hlasom ohrožovalo sa proti tendencii tejto reči, že len všestrannú mienku celého učiteľstva vyslovujem, keď uvádzam, že to za najväčšiu a najnespravodlivejšiu urážku považujem, čo o kvalifikácii učiteľstva povedané bolo v klube pracovnej strany, kde ešte aj o tom bola reč, že terajší mizerný plat učiteľov celkom sodpovedá ich práci.

Gróf Štefan Tisza, ako pán a majiteľ viacej millionov, ani pochopu nemá o biede učiteľskej rodiny. (Tak je! z ľavej. Hnutie a hluk z pravej. Výkriky z pravej: Neburte!) Ako vidím biedny stvav učiteľstva nezná nielen gróf Štefan Tisza, lež i viacerí z pracovnej strany. (Výkriky z pravej: Známe my biedu učiteľov. Lež to je chyba, že búrite!)

Hmotný stav učiteľstva.

Prosím o dovoľenie, aby som bez ohľadu na stránku, ktorú zastupujem, s celou úprimnosťou a ako nekďajší učiteľ, v mene celého učiteľstva predniesol, v akom hmotnom stave nachodí sa mladý učiteľ alebo učiteľská rodina:

Učiteľia pochádzajú vôbec z najchudobnej-

šej vrstvy obyvateľstva a veľmi málo je takých ktorí s akým-takým osobným majetkom vstúpajú na učiteľskú dráhu. Rodičia učiteľa cez roky a roky trovili na syna, kým vychodil potrebné školy a keď konečne stal sa učiteľom, ešte len pred niekoľko rokmi na mesiac dostal platu 33 zlatých a 33 krajciarov, prítomne má platu 50 zlatých. Z tohoto chatrného platu učiteľ musí sa poriadne šatiť a živiť; na kúpenie daakej knihy a držanie daakých novín mu veru málo ostane. Keď ale učiteľ je ženatý a má aj rodinu, z tých 50 zlatých musí nielen seba poriadne šatiť, lež i ženu a deti, k tomu, stavu svojmu primerane, aby viedol poriadny dom; nejedon udržiava i rodičov, alebo starať sa musí o výchovu bratov a sestier. To všetko ale aby previedol z tých 50 zlatých, ktoré dostávať má mesačne.

Veľký cinizmus treba k tomu, aby pán, ktorý vládze viacej millionami, ktorý je millionár (Veľký hluk z pravej. Výkriky: Neburte!) ešte i toto závidel ubohým učiteľom. (Hnutie z pravej. Výkriky: Tu nehovoríte v ľudovom shromaždení!) Veľmi sa teším týmto výkrikom, bo učiteľstvo Uhorska z toho aspoň vidí, ako smýšľa o ňom pracovná strana. (Hluk.)

Zoltán *Farkas*: My učiteľstvo ináč zastávame ako vy! (Hluk.)

Karol *Huszár* (šárváarsky): Ja som tej mienky, že čo my pre učiteľov žiadame, to neide z vrecka pracovnej strany, lež z peňazí krajinských. (Hluk z pravej.) Ja ostatne ani nemyslím na to, aby som túto vec považoval ako záležitosť mojej strany. (Hluk z pravej.) Jestli to ale vy považujete za záležitosť vašej strany, nuž nedajte to, čo učiteľia so všetkým právom žiadajú. Vtedy ale aj učiteľstvo bude vedieť čo je jeho povinnosťou. (Protimlavy z pravej.)

Mikuláš *Zboray*: Dáte to? Teda dobre. Hlasujme!

Karol *Huszár* (šárváarsky): Keď pohliadneme na mzdu učiteľstva, vtedy presvedčíme sa o tom, že mnohé desaťtisíce robotníctva zamestnaného vo veľkom a malom priemysle majú o veľa väčšie platy ako učiteľstvo. *Ráďte mi prosím veriť, že budapeštiansky zametač ulíc má väčší plal ako začiatoný učiteľ.* Ja, ctená snemovňa, v tom čo povedal, ako a kedy to povedal gróf Štefan Tisza, spatrujem nielen veľký omyl, lež

aj takú provokáciu, za ktorú fažko bude musieť zodpovedať gróf Štefan Tisza! (Hnutie z pravej.)

Prečítal Tiszovu reč, ktorú s veľkým hlu-
kom slyšala ľavá strana.

Nuž ctená snemovňa, ja som direktne šiel na kongress učiteľský. (Výkriky z pravej: Vieme! Hluk.) Vidím, že sa vám to veľmi páči, páni moji, ja som s tým len to urobil, čo bola moja povinnosť. (Výkriky z pravej: Búril ste!) Na tom kongresse veľmi sa interessovali za pracovnej strany vyslancov, ktorí pred voľbami vždy vedia naist cestu ku izbám a domom učiteľov, nevedia však cestu do kongressu učiteľského. Ináč by ste včul hovorili, páni moji, keby ste tam boli bývali. (Veľký hluk.)

Krivdy učiteľstva.

Karol *Huszár* (šárvársky): Najväčšia krivda ako to v kongresse dokázané bolo, pod ktorou trpí učiteľstvo, je to, že učiteľov vriaďujú medzi verejných úradníkov, pri tom však majú menšie platy ako bársktorý štátny úradník. Zo štatistiky platov vidno, že počiatočný učiteľ na deň dostáva 2 koruny 74 halierov platu; vo fabrikách a veľkopriemyselných podnikoch i ten najposlednejší robotník má väčší plat na deň. Po službe päť rokov plat učiteľa zdvihnú denne o 54 halierov; o 54 halierov denne popraviamu plat po desať rokoch a po novších pätnásť rokoch dostane zas denne o 27 halierov viacej. Ponevác z učiteľského platu vyžiť nemôže, prínútený je príležitostne prevzáť vedenie pošty alebo iného pobočného zamestnania, ponevác štát nedá mu takého platu, z ktorého by poriadne vyžiť mohol a ktorý by zodpovedal jeho, v škole vybavovanej fažkej práci.

(Dokončenie nasleduje.)

Z Katolíckej Ludovej Jednoty.

Agitacionálna cesta v stolici nitrianskej.

Augustin *Gramantik*, tajomník Katolíckej Ludovej Jednoty od 3. do 8. decembra okolo Érsekujváru nové organizácie utvoril a už jestvujúce upevnil v nasledujúcich obciach:

Tótmegyer. V shromaždení 3. dec. vydržiavanom rečnili: farár Karol *Simko* a tajomník

zo stredišťa Augustin *Gramantik*. V shromaždení súčastnili sa kaplán Leo *Prikaszky* a notár *Fodor*. Počet členov zo 60 poriastol na 100.

Tardoskedd. Shromaždenie vydržiavané 3. decembra zahájil pápežský komorník, dekan-farár dr. Julius *Machovich*. Tajomník zo stredišťa Augustin *Gramantik* vysvetloval Jednotu, po čom prihlásilo sa 55 nových členov, s tým počet členov zo 175 poskočil na 230.

Alsójattó. Shromaždenie 4. decembra vydržiavané zahájil farár Imrich *Kulcsár*. Tajomník zo stredišťa Augustin *Gramantik* vykladal ciele a úlohy Jednoty, do ktorej vstúpilo hneď 36 členov, medzi tými organista-učiteľ Ján *Hehn*, kasnár Franc *Hollósy* a mašinista Gejza *Szuchányi*.

Bánkeszi. F. *Juhász*, akožto miestny správca Jednoty zahájil 5. decembra vydržiavané shromaždenie, v ktorom rečnili: Augustin *Gramantik* a farár Ján *Molnár*. Ku Jednote prihlásilo sa 56 nových členov, s čím počet členov poriastol na 85.

Kisvárad. Rychtár obce zahájil shromaždenie. Tajomník Augustin *Gramantik* vysvetloval Jednotu. U organistu Viktora *Hanusz* hlásili sa viacerí za členov, zapísať dalo sa asi 30 veriacich.

Nagyczétény. V shromaždení 8. decembra vydržiavanom rečnili farár Móric *Simor* a tajomník zo stredišťa Augustin *Gramantik*. Počet členov je 124.

Alsószöllős, V shromaždení 8. decembra vydržiavanom tajomník zo stredišťa Augustin *Gramantik* vysvetloval Jednotu, po čom z Dolnieho Szöllósa prihlásilo sa 60 členov, ktorí za miestneho správcu vyvolili si učiteľa Augustina *Griesbach*.

Z **Hornieho Szöllósa** dalo sa tiež 20 členov zapísať a tí za miestneho správcu vyvolili si Jána *Bilszky*.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Krešťan». «Krešťan» už cez XVIII. osemnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny krešťan číta a predpláca len «Krešťana».

Cukrový «foršus».

Kde sa cukrová repa dorába, každý vie o tom niečo hovoriť, jak sladko zneje v ušiach nie jedného roľníka toto slovo: «foršus», Cukrový «foršus» mohli by sme ale pomenovať aj cukrovým «motúzom», na ktorý v karteloch stojaci fabrikanti chytajú malých roľníkov, práve tak, ako samopašní vtačiari na lep lapajú neumelých vtákov. A jako vtačiari lapajú vtákov, aby ich škrtili a hrdúsili, práve taký úmysel majú aj skartelovaní fabrikanti.

Fabrikanti v lani za metrický cent cukrovej repy platili 3 kor. 20, ba aj 3 kor. 40 h. Včul ale ponúkajú len 2 kor 60 hal. Prečo? Lebo vedia, že sprostí a rátať nevediaci malí roľníci aj tak budú dorábať cukrovú repu, keby im za m. cent dávali len 1. k. 60 h. K tomu ich vábi ten cukrový foršus, chcel som povedať motúz, za ktorý keď ubohých roľníkov nachytali, rehocú sa fabrikanti a ty, biedny roľníku, kým repu odovzdáš, mozoluj, tráp sa, až sa ti štica parí.

Dokázaná vec je, že žiadna rastlina hospodárska neni tak háklivá, jako cukrová repa. Pritrafi sa, že ju aj 2—3 razy siať musíš, kým sa ujme. Jestli cez leto neprší na ňu, neuraste; keď ju ale v jaseň dlhší čas na roli necháš, aby podriastla a prindú tuhé mrazy, už urodenú repu musíš nechať na roli. Jestli ti pán Boh poprial času, že ju môžeš odovzdať, nuž pod titulom že je zamazaná, také procenty ti zľahujú pri vážnici, že ti až koža praští.

Nuž kto toto všetko do ohľadu vezme a koľko-toľko aj počtovať vie, lahko prinde k tomu presvedčeniu, že s cukrovou repou zaoberať sa neni hodno. Sú isté fabriky, ktoré vládnu tisíce a tisíce jutrami zeme a cukrovej repy lebo nič alebo len veľmi málo dorábajú. A prečo? Na túto otázku istý inšpektor pánstva nasledovne odpovedal: «Načo by sme cukrovú repu dorábali a naše role s cukrášmi (chrobáci) zašpinili, však sedliaci jej aj tak dosť dorábajú. Keď ten cukrový motúz otrčíme sedliakom, hned sa dajú naň chytiť a potom stonajú. Tak treba každému — hovorím ja — kto neráta a na lep sadne fabrikantom.

Fabrikanti hovoria, že keby cukrovú repu nikto nedorábal, v prvom rade tešili by sa tomu fabrikanti, lebo že majú tak mnoho cukru, že

nevedia, čo s nim robiť. Nuž či to neni dráčstvo že cukru majú mnoho, magaziny sú s cukrom preplnené a predsa cenu cukru povýšili z 1 kor. na 1 kor. 24 hal.?

Neverte ale fabrikantom, keď vás takými luhaninami podvádajú! Dobre vám stojím za to, že keby všetci malí roľníci na tom sa usniesli, že cukrovej repy 1 metr. cent nižšie 4 kor. dorábať nebudú, fabrikanti hned by povýšili cenu cukrovej repy. Lebo čo by robili s tými fabrikami a rafineriami, ktoré ich milliony a milliony koštovaly, keby im stály? Veď fabriky nie vtedy nesú ošoh fabrikantom, keď stoja, lež keď ustavične pracujú!

Ešte raz vám privolávam: Roľníci nedajte sa chytať za ten cukrový motúz! Prosím aj preto všetkých malých gazdov v nitrianskej doline, aby nerobili kontrakty, metr. cent cukrovej repy rátajúc po 2 kor. 60 h. Nech sa nelakomčia na ten cukrový motúz, nech celé obce hromadne zrieknu sa dorábania cukrovej repy, a uvidia, jako tí fabrikanti budú im ponúkať väčšiu cenu!

Miesto cukrovej repy naši malí gazdovia nech sa dajú na dorábanie žita, raže, jačmeňa, veď cena zbožia tak lahko nepadne, bo ľud sa množí a zeme neni viac, nech dorábajú hovädziu repu a zelenú krmu, aby viac dobytku dochovať mohli. Kto sa lakomí na ten cukrový motúz, ten prv-neskôr role tak si vyplani, že sa mu na nich konečne lebo nič alebo málo urodí. Na toto nejedon roľník zaiste myslí si v duchu: viem ja dobre, že ten cukrový motúz je žinka na moje krky, za ktorú ma fabrikanti prv-neskôr obesia, lež čo mám robiť, keď ten foršus tak veľmi potrebujem? Deťom obuv, šaty musím kúpiť a neni začo! Dobre, keď peňaze potrebujem, radšej si ich požičaj v daktorej kresťanskej šparkasse alebo v úverkovom spolku, ktorý neráta vyššie procenty jako fabrika, lebo veď vieme, že za ten cukrový foršus platia sa procenty. Na takýto spôsob to docielime, že lebo zdvihnú cenu cukrovej repy fabrikanti, alebo necháme dorábanie cukrovej repy a dorábať budeme iné potravné články, ktoré včul tiež majú veľkú cenu. Krv človekovi do tvári bije, keď vidí, že cenu cukru zdvihli a cenu cukrovej repy znížia! Dolu teda s tým cukrovým motúzom!

Roľník.

Vláda a alkohol.

Ján Zelenyák krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany predniesol minule v krajinskom sneme, jak úžasne pustoší u nás alkohol. Upozornil na to zákonodarstvo a od Héderváryho, akožto ministra vnútorných záležitostí žiadal, aby zahatil toto nešťastie, ktoré je pôvodom toľkých nerestí a hriechov.

Minister Héderváry, chcjúc si zrobit žart so Zelenákom, to odpovedal mu, že proti alkoholismu márne sú nariadenia, lež najlepšie bude, keď Zelenyák pochodí krajinu a bude držať kázne, aby ľud nepil alkohol.

Na túto vtipnú (?) odpoveď Héderváryho, stránka mungov dala sa do smiechu a vec bola dokonaná. Nuž áno, naši mungovia v posmech majú každú vážnu záležitosť, iba tomu potleškujú, čo vláda robí, bárs je to neraz na škodu krajinského obyvateľstva.

My Jána Zelenyáka známe ako horlivého kňaza a úprimného ľudomila, ktorý nezvyknul o vode kazať a víno piť a známe ho ako lekára ľudu. Ako takýto zaslúžil, aby Héderváry inakším okom hľadel na jeho návrhy a nerobil si z toho žart. Zelenyák pravdu má, keď alkoholismus vyhlasuje za krajinské nešťastie a keď proti tomu nešťastiu obranu hľadá u vlády. Vláda však docela nič nerobí v tomto ohľade. Márne sú prosbopisy jednotlivých právomocností v nichž žiadajú od vlády, aby krčmy v nedeľu zavrené boly. Vláda jednoducho odhodí takéto prosbopisy, mysliac si: «s čím by sme udržali vojsko, keby sme sa zriekli tých dôchodkov, ktoré máme z krčiem».

Podobne chová sa vláda aj ohľadom na tie pohyby, ktoré niektorí priatelia ľudu pokúsili cieľom zamedzenia pijanstva. Ani sa len neozve na tie uzavretia, ktoré na antialkoholických poradách vynášajú.

— Čo by som zabráňoval ľuďom, aby slopali, až sa po zemi váľajú budú? — myslí si minister vnútorných záležitostí, do jehož resortu i krčmy patria. — Nech pijú ľudia. Nech sa minie čím viac pálenky, vína, piva a iných liehovín, tým viac dôchodkov má z toho štát a tým väčšmi bohatnú židovskí krčmári.

Vláda teda hľadá iba na to, aby z liehovín mala čím väčší dôchodok a nepomyslí si, že

tento dôchodok nestojí v pomere ku tej broznej škode, ktorá pochádza z nemierneho požívania liehu. Sám Héderváry vie, koľké nešťastia stávajú sa skrze pijanstvo. Vie i to, koľko ľudí vychádza na vnivoč, tak hmotne ako aj mravne následkom pijanstva a koľkí korheli páchajú tie najohavnejšie hriechy a zločinstva. Vzдор toho, že všetko toto vie, predsa nerobí poriadky, nevydá rozkaz, aby krčmy aspoň len v nedeľu zatvorené boly, ba ešte i to opováži sa posmešne povedať Zelenákovi, aby chodil po krajine a kázal vodu piť miesto vína a pálenky.

V celej Amerike, v Anglicku, v Dansku, vo Švédsku a Norvégsku prísne svätia nedeľu. Tam nielen krčmy, lež i všetky obchody zatvorené sú v nedeľu. Tie štáty ale nevychádzajú pri tom na vnivoč, lež sa zmáhajú v každom ohľade. U nás keď daaký cudzinec zkúma, ak veľké pokroky robíme či vo vedeckom, či v priemyselnom, či v kultúrnom ohľade, nevidí iného, iba zadlžené mestá a krčmy.

Áno, krčiem je všade na zbyť. Čím biednejší je ľud, tým viac je krčiem. Krčmysú merrítkom kultúry Uhorska. Z krčiem máme osov, hovorí Héderváry a financminister Lukács kontruje mu pri tom:

— Pravdu máš, s čím by sme nasýtili toľkých krkavcov, keby krčiem nebolo!

Nevede to teda k cieľu, keď voľakto v Uhorsku proti pijanstvu reční, píše a žiada, aby proti korhelom zakročila liberálna vláda. Veď celý svet vie, že hlavným bodom programu liberálnej pracovnej strany je korhelovanie pri voľbách a za každej príležitosti. Liberálnu prácu nemožno si predstaviť bez korhelstva!

Fatranský.

Pijavice Hornouhorska.

Často čítam o kazároch a o rusínskom území, ktoré zaplavili dovandrovaní židáci a za každým naplní sa moje srdce hrúzou a ľútosťou. Hrúzou preto, lebo vidím pred očami asi pol milióna kresťanov v najväčšej biede a opustenosti, v otroctve hnusnej hávede, ktorá zdiera a drží Rusínov v duševnej a hmotnej porobe. Lutujem ten ľud, lebo veď sú to kresťania, o ktorých nikto sa nestará, lež nechá ich v pazúroch divej hordy kazárskej.

Ako je to možno, že celé stolice severovýchodného Uhorska zaplavil mohli kazári? Ako je to, že ich z Ruska a z Rumunska vyhánajú, v Uhorsku ale sú vítaní? Ako sa to stalo, že Rusíni v tak krátkom čase upadli do otroctva kazárov? Či nikto nepečoval nad týmto ľudom, že ho kazári obsnúvali natoľko, že sa hnúť nevie? Veď predsa hranice žandári držia pod prísny dozorom. Prahliadajú passy každého dostahovalca! Áno, lenže kazári majú bystrejšie oči, ako žandári a majú svojich zastupiteľov či v úradoch, či v ministerstvách. Preto môžeme povedať, že dovandrovanie a upelešenie sa kazárov dialo sa s povedomím vrchností, čo je veru nielen nezákonná vec, lež najväčšia potupa! Ubohých Rusínov nemal kto zastáť a hájiť, kazári však majú svojich patrónov. Je teda divu, že opanovali celé územie Rusínov? Že voľno úžeria, kradnú, zbíjajú a ľud o mravy pripravujú? Veď čo je zamestnanie kazárov? Úžera a lúpež. Úžeria so všetkým, z čoho len osov majú. S páleným, s potravinami, s prácou, s dobytkom, s peniazmi. Pri tom klamú, falšujú zmenky a krivo prisahajú. Proti takýmto polypom ubohi Rusíni nevedia sa brániť. Tu zase naskytne sa otázka, prečo nie? Kde je zákon? Kde sú vrchnosti? Prečo dajú licencie kazárom, keď vedia, že miesto pálenky otravu vymeriavajú a že preto napájajú Rusínov, aby ich do dlžoby vohnali? Na túto otázku dostaneš tú odpoveď, že vraj kde by štát vzal dôchodok, keby nedal kazárom licencie a keby Rusíni neslopali?

To je opravde vlastenecká odpoveď. Druhá otázka je, ako sa mohli kazári osídliť v Uhorsku, keď nemali žiadneho zamestnania, iba úžeru a keď aj vrchnosti vedely, že len zbíjať a lúpežiť prišli do Uhorska? Tretia otázka je, ako je to, že keď o kazároch celý svet vie, že falšujú obligácie, veksle, kúpne listy a že pred súdmi krivo prisahajú, prečo je platná každá kros nich padelaná listina a prečo možno s úžerou získaný dlh ekzekovať?

Na tieto otázky niet odpovede. Umývajú sa vrchnosti, umývajú sa ministri, iba to sa stáva, že kazári bezpečne zbíjajú a Rusíni očividome hynú.

Že vraj pre ich hlúposť a zaostalosť! Nuž a prečo sú hlúpi? Že vraj nemajú školy! Kde

je štát? Veď je zákon, že deti do školy musia chodiť. Čo zaslúži taký minister vyučby, ktorého vinou je, že jedon celý národ v hlúpoty vyriastol, aby potom zaostalosť ľahkomyselne zanedbaného ľudu, využitkovať mohli pažraví kazári. Toto je dielo liberalizmu! Uhorsko teraz haňbiť sa musí pred celým svetom, že ten ľud, ktorý nekdy zmužile bojoval pod praporom Rákócziho, s pomocou liberálov padol do otroctva z Galície dovandrovaného židovstva!

K verejnému povšimnutiu.

Niže podpísaný na vedomie dávam s týmto ctenému obecenstvu *Magury*, že som prevzal miestne zastupiteľstvo *poisťujúcej triedy*

gazdovskej kancelárie, Katolíckej Ludovej Jednoty.

Poisťujúca trieda Katolíckej Ludovej Jednoty v spojení stojí s viacerými prvotriednymi ústavmi, ktoré ako základné kapitále a rezevne fondy blízko 500 millionov korún majú v hotových peniazoch a prevádzajú nasledujúce poistenia:

Proti ohňu a proti studenému a horúcemu hromu: všetky staviská, úrodu, zvieratá, bytné, maštalné a priemyselné zariadenia, sklady na tovar, stroje, tiež úrodu na koreni možno proti ohňu poistiť.

Poistenia na život: asice pre výživu, na prípad smrti, pre doživotné renty.

Poistenie na vydaj dievčat a na zaopatrenie chlapcov s ročnými alebo s týždennými rentami.

Na prípad *ztraty čistého výnosu alebo príjmu z prenájmu*, jestli taká ztrata následkom ohňa alebo uderenia hromu povstala.

Proti škodám zapríčineným skrze rozbite zrkadlá a veľké obločné sklenné tably.

Proti škodám pri dovážaní: na vode a suchu. Aj na mori prevázané veci možno poistiť.

Proti krádeži spojenej s vlámaním: zariadenia domácnosti a kancelárie, sklady na tovar, peňažné ústavy, spolky a iné podniky ako i cenné veci, ktoré nachodia sa v kostoloch, v kláštoroch a v modlitebnách.

Hotové peniaze a cenné papiere poistiť môžu majitelia.

Peňažné ústavy, obchodníci a zvlášte fabri-

kanti môžu sa poistiť proti zbojstvu v pokladnických miestnosťach, jako i proti ozbíjanú pokladnických vyslancov.

Proti ladovcu: všetky úrody.

Proti nehode osoby bársjakého zamestnania.

Doživotné poistenie proti železničnej nehode so splatením naraz.

Proti nehode dietok.

Poistenie rukojemstva: pre priemyselníkov, obchodníkov, fabrikantov, kancellárie, úrady, majiteľov domov, gazdov, spolky, kostoly, obce, poľovníkov, pravotárov, lekárov, lekárnikov, kúpele a hostince.

Poistenie automobilov.

Poistenie záruky a kaucie.

Poistenie proti odcudzeniu, krádeži, nevernému opatrovaniu a zprenevereniu.

Poistenie batožiny na cestách.

Poistenie zvierat: koní pre parádunu zápraž, na jazdenie, na poľovku, na dostihy a klusanie, ďalej vajčiakov, kobyl, zrebcoov na plemä, jako i býkov, kráv a teliec na plemeno.

Katolícka Ludová Jednota sriaďuje s poistením zvierat spojené obecné spolky pre dochovávanie dobytká a sprostredkuje tohože poistenie.

S týmto prosím, láskave mňa podporovať a prípadné poistenia mne sveriť. S náležitou úctou

Jozef Oravec,
r. k. učiteľ richvaldský.

Uprimné slovo zo Žiliny.

Dňa 3. decembra prišiel k nám Karol Henc liberálny poslanec okresu žilinského, aby účtoval z dosavadného jeho účinkovania. Keď si pomyslíme, že Henc počas koalície vlády bol ľudovým poslancom a preto prešiel ku vládnym mungom, aby pre seba vykutral daáky košťalik z masného hrnca, keď iné nie, chce byť profesorom na universite; keď si pomyslíme, že liberálna vláda a chýrny Szalavszky Henca len nanútili žilinskému okresu; keď nezabudneme, že od tých čias čo Karol Henc je žilinským vyslancom, v krajinskom dome ani len slova neprehovoril ani za okres, ani ku predlohám, o ktorých tam posial rokovali; keď nezabudneme ďalej, že Henc nevie po slovensky: tak sme s

tým zcela na čistom, z čoho chcel Henc účtovať. Nuž prišiel vychvalovať liberálnu vládu. Posluchačov veru málo mal, iba židov a tých niekoľko zvedavých, ktorých notári a pisári pošáňali.

Henc teda vychvaloval vládu, aká je starostlivá, ako zastáva a háji chudobu, ako pracuje za ľud atď. Rečnil tiež aj o vojenských predlohách, ktoré on za potrebné uznáva. Spomenul i volebný zákon, o tom ale nevyslovil sa, že bude po našej chuti, to jest, že volebné právo dostane každý dospelý mužský.

Pritomní židáci a úradskí prizvukovali Hencovi, tí ale, ktorí mu nerozumeli, mlčali. Keby ho ale boli rozumeli, zaiste by mu abcugovali, veď vojanské farchy zväčšiť a neďat ľudu práva a slobody, to môže byť po vôli len takým mungovcom, aký je Karol Henc, nie ale poriadnym Žilinčanom. Henc i na budúce natiska sa Žilinčanom za poslanca, môže ale istý byť, že ho nevyvolia. Veď všetci samostatní, kresťanskí mešťania v Žiline jednohlasne volajú: abcug Henc!

Upozornenie.

Ponevác nám nikto nič neďa darmo, my naše noviny tiež nemôžeme darmo posielat' ct. čitateľom. Preto aj vyzývame ich s týmto, aby bezodkladne odoslali nám nielen predplatok na nastávajúci rok, lež kto s cenou novín zaostal, i celú dlžobu, tym viacej, bo v protivnom páde s koncom mesiaca decembra prinútení budeme, na ich atressu zastaviť ďalšie posielanie novín.

Ján Molnár
pápežský praelát, vydavateľ.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

POLITICKE CHYRY.

Čo nového v politike?

Ministri Uhorska a Rakúska 6. decembra vydržovali spoločnú poradu vo Viedni. V porade tejto sodpovední ministri a poprední štátnici osvedčili sa v tom smysle, že v povedomí veľkej ich sodpovednosti ohľadom vojanských záležitostí a vonkajšej politiky za povinnosť si pokladajú prísne pokračovať v doterajšom pokojnom smere. Následkom tohoto osvedčenia základu pozbavené sú všetky tie chýry, ako by Uhorsko-Rakúsko chystalo sa k vojne. V blízkom čase teda nebude vojny, čo nech slúži k uspokojeniu pospolitého ľudu. — Ministerpredseda gróf Khuen-Héderváry behom tohoto týždňa dostaví sa ku výsluchu u jeho veličenstva kráľa a predostre návrh, dľa ktorého vláda od krajinského snemu žiadať má povolenie indemnity na jeden mesiac. Pojednávanie krajinského rozpočtu na rok 1912 nezakončia totiž pred sviatkami, aby teda krajina nebola vystavená exlexu, preto pýta vláda indemnitu na jeden mesiac. Liberáli panujú pokojne ďalej a národných prácu prevádzajú po všetkých krajoch, zvlášte pri obecných voľbách.

Prievidzský mandát.

Kráľovská Kuria ustanovila, že pojednávanie v záležitosti petície zadanej proti mandátu vyslanca lib. pracovnej strany Lojza Rudnayho prevede 12. decembra. Ponevác však na tento deň ustanovené bolo aj pojednávanie v záležitosti moháčskeho mandátu, Kráľovská Kuria ustanovila znovu, že pojednávanie petície zadanej proti mandátu Lojza Rudnayho prevede 9. januára 1912. Lojzo Rudnay bude sa teda potíť cez sviatky a podistým mu nikto nebude most priat šťastlivý nový rok.

Predsedníctvo snemovne v kruhu kresťanskej ľudovej strany snemovej.

Predseda krajinskej snemovne Ludvik *Návay* a podpredsedovia Pavel *Beöthy* a Béla *Janovich* 5. decembra večer navštívili kruh kresťanskej ľudovej strany snemovej a na čele vnútorných a vonkajších členov strany privítali ich: skutočný vnútorný tajný radca, predseda

strany Gróf Aladár *Zichy* a pápežský praelát Ján *Molnár*, Predsedovia snemovne za dlhší čas pobavili sa v kruhu kresťanskej ľudovej strany.

Štefan Rakovszky v krajinskom sneme.

Skutočný vnútorný tajný radca, krajinský vyslanec Štefan Rakovszky 9. decembra prišiel do zasadnutia krajinského snemu a zaujal svoje riadne miesto na kresťanskej ľudovej strane. Je to nepodvratným dôkazom toho, že Štefan Rakovszky nevystúpil z kresťanskej ľudovej strany. Všetci teda čo to tvrdili v národnárskych a židovských novinách, ako obyčajne, luhali pred celým svetom.

Tri sto učiteľov u Karola Huszára.

Karol Huszár, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany okresu šárvárskeho v snemovom zasadnutí 9. decembra v záujme učiteľstva zmužile vystúpil proti nespravodlivým nápadom, akými v porade liberálnej pracovnej strany na učiteľstvo oboril sa chýrny liberál gróf Štefan Tisza. Povďačné učiteľstvo deputáciou tri sto členov poctilo neohrozeného priateľa ľudu a neunáveného vyslanca Karola Huszára a za obranu záujmov učiteľstva v krajinskom sneme vyslovilo mu vrele vdaky. Ľud a učiteľstvo nemajú bezžistnejších zastupiteľov ako sú krajinskí vyslancovia kresťanskej ľudovej strany.

Budapešť v židovských rukách.

Krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany Georg Szmrecsányi dokázal v krajinskom sneme, že verejnú správu hlavného mesta zcela podmanilo si židovstvo. V poslednom valnom shromaždení hlavnomestskej právomocnosti žid Marcel *Haidu* (predtým Hasenfell) dal sa brániť hlavnomestskú správu a pri tom urazil na cti vyslanca Georga Szmrecsányiho, ktorý ho pre osočovanie postavil pred súd. Nuž či Budapešť nenachodí sa v židovských rukách?

Zo snemovne.

V snemovni krajinských vyslancov pojednávajú rozpočet ministerstva vnútra. Zasadnutia snemovne trvajú do 20. decembra a po tom odročia snem do 9. januára 1912. — Snemovňa veľmožov vydržovala zasadnutie 9. decembra

o 5. hodine večer, z ktorej príležitosti gróf Robert Zselénszky navrhol, aby čím skorej prevedená bola reforma bursy.

Z CUDZOZEMSKA.

Taliansko-turecká vojna. Taliani chystajú sa na to, aby zaujali aj vnútro Tripolisu. Týmto cieľom organizujú z tisíc tiav pozostávajúcu karavánu. Stavajú cestu z Tripolisu po Ainzaru a síce tak, aby aj automobile mohli po nej chodiť. Zároveň postaví tri veľké pevnosti pri oáze Ainzare, ktorá bude základom ďalších vojenských operácií Talianov. Turecká vláda, ktorá deň po deň je spolu, vyniesla uzavretie, že v opevnených mestách žijúcich Talianov vykáže. Uzavretie Turecka v Smyrne, kde býva 8000 Talianov, vzbudilo veľký strach.

Revolúcia v Čine. Vicekráľ Mandžurie nariadil, aby ľudí, u ktorých najdu zbraň a revolučné spisy, usmrtili. Obyvateľstvo toto nariadenie veľmi rozčuluje. Početné vidiecké vrchnosti prevedenie rozkazu odoprely. Dľa chýru, revolucionári doručili vicekráľovi — smrteľný výrok.

BESEDNICA.

Dvaja bratia Sivoňovci.

Odmenou vyznačená rozprávka.

Napísal: Ondrej Kriston.

Kto bude rychtárom?

V Sliepkovej nenadále zomrel rychtár. Bolo treba voliť nového.

Gregorovi Kresanicovi, tesárovi a socialdemokratovi išlo na um, že by on mohol byť rychtárom. O tom ani rečí, že by bolo lepšie, keby radšej v službe obecných záležitostí trávil čas, ktorý darebáčením a pijanstvom márne, ale preto Sliepkovčania predsa len inakšieho človeka si žiadali na tú nie poslednú hodnosť. Gregor Kresanica sa chvastal, že on ukáže, že iný nemôže byť rychtárom, len on sám, Všetko možné vykonal, v svojom vlastnom záujme. Po celé dni korte-

šoval, kapacitoval, bil sa v prsia, že tak a tak, on len za lásku a pravdu horí...

V jedon trh práve mal shromaždenie stehlíkovský socialdemokratický spolok v krčme u «Veľkého Litra», keď sa Gregor Kresanica tam zatáral na pohár vína. Vďačne videli tam dedičana — súdruha, ktorý veľmi podvodne rozpovedal, že ho v Sliepkovej mnohí chcú za rychtára, lež on nemá ani veľkej vôle k tomu. Ačkoľvek by ho to veľmi bolelo, keby socialdemokratické učenie a zásady v ňom stihla haňba a porážka. Potiaľ cieľil, kým dosiahol čo žiadal: súdruhovia zaujali sa veci. Rozhodli, že v jeho záujmo vyjdú na budúcu nedeľu do Sliepkovej kortešovať.

Tak sa i stalo. A keď tiahli odtiaľ domov, v omámených hlavách mohli ustálit, že nechodili nadarmo. Temer už za isté mali víťazstvo Gregora Kresanicu.

Avšak na voľbe sa predsa stalo, že Gregorovi Kresanicovi potupným spôsobom kleply zuby — na prázdno!

Dňom pred voľbou sišli sa voličia, údovia obecného výborn, ku priateľskej porade do domu starého rychtára, aby sa už teraz usniesli, koho majú voliť. I Gregor Kresanica sa dostavil. Keď prišiel, mnohí hlučne mu privolávali «nech žije!», čo mu tak dobre padlo, že mu radosť z očí žiarila.

Už sa skoro ustálili na tom, že on bude rychtárom. Mmohí síce neuznali ho za najsúcejšieho, lež proti väčšine nechceli sa postaviť. Razom však stane Janko Sivoň. Smelým hlasom protestuje proti rychtárstvu Gregora Kresanicu.

Na tieto slová povstalo veľké zarazenie. Sám Kresanica zpurne sa opýtal, aké námietky má proti jeho osobe?

— Tie námietky, že ste socialdemokrat — odsekul ostro Janko Sivoň.

— Kto nezná Boha, nezachováva vieru, kto sa ku svojej vlasti láskou nevinie, kto o mojom, dvoma rukami nadobudnutom majetku tvrdí, že je nie môj, ale všetkých, že je on s každým lajdákom spoločný, že je môj pot len druhému na osoh — ten mojou vôľou nemôže prísť na takú hodnosť. Na toho ja s pokojným svedomím nemôžem sveriť upotrebenie zákona a prisluhovanie pravdy. Lebo človek bez viery nemá žiadnej statočnosti.

Janko Sivoň hovoril rozumne a ohnive. Zpočiatku sa len čudovali prívrženci Kresanicovi, pozdejšio ale začali pokyvovať hlavami a prisviedčať. A keď ešte Sivoň povedal, že jemu je taký rychtár treba, ktorý je bohobojný, nábožný, ktorý rodinu, dedinu a vlast miluje, ktorý je sporivý, majetok si váži, za cudzím nepachtí, je pravdumilovný človek, vtedy už súhlasili s ním i tí najkriklavejší korteši Kresanicu.

— A ktože nám bude teda rychtárom? — opýtal sa jeden z prítomných.

— Nech je Jano Sivoň — odvetil druhý, medzi veľkým prisviedčaním.

Len tak sa mohlo stať, že nie večne podchmele-

ného socialistu Gregora Kresanicu, lež poctivého, striezlivého a statočného Janka Sivoňa vyvolili na druhý deň za rychtára.

(Pokračovanie nasleduje.)

CHYRNÍK.

Dar svätého Otca. Svätý otec pápež Pius X. Krajinskému Družstvu Katolíkov Uhorska pre veľkú sieň porady poslal svoju podobizeň.

Z biskupstva rožňavského. V noci z nedele na pondelok neznámi zločinci zavraždili katolíckeho farára obce Nyustya neďaleko Rimavskej Soboty. Farára a assessora svätej stolice Jána Komora zločinci napadli vo spánku, hlavu mu rozbili polenom a zadusili ho. Ukradli zlaté hodinky a všetky peniaze čo našli v hotovosti. Zločincov stopujú.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie v XII. obežníku svojom cirkevnom vypisuje súbeh na uprázdnené fary Palocsa a Tökés, vyzval duchovných, aby složili počty o vzťahoch sa Katolíckej ľudovej Jednoty na území biskupstva a zo všetkých, jestvujúcich tam katolíckych spolkov. Ďalej dovolil v kostoloch sbierky pre krajinskú opatroveň opustených dietok, pozornosť duchovenstva obracia na blahonosné účinkovanie Krajinskej Gazdovskej Spoločnosti a konečne nariaďuje, aby toho roku všetky školské stolice obnovené boli. V kaplnke biskupskej rezidencie osvietený pán biskup 30. novembra za kňaza vysvätil diakona Imricha Jeczusko a veľkodušne daroval: na katolícku tlač 1000 korún, autonómickému katolíckemu kruhu 500 korún a katolíckemu patronážu na knižnicu 100 korún. — Dr. Alexander Giesswein, pápežský praelát, rábsky opát kanonik a krajinský vyslanec 3. decembra za prítomnosti početného obecenstva držal prednášku s názornými obrazmi v kruhu katolíckych tovaryšov. — Dr. Melchior Takács praelát praemonštratských kňazov, vymenovaný je za predsedu krajinského školského senátu. — Spolok sv. Imricha tunajších juristov 3. decembra zariadil zábavný večierok, z ktorej príležitosti prednášku držal dr. Jozef Vass, direktor budapeštanskej Spoločnosti sv. Imricha. Patrik Stuhlmann a Anzelm Hegedüs professori a kňazi praemonštratskí, každú nedeľu držia kázne v praemonštratskom kostole. Vo sviatok nepoškvrnene počatej blahoslavenej Panny Marie 8. decembra spolok Marianský hlavného gymnázia praemonštratských kňazov odbavoval veľmi peknú pobožnosť. Podobné pobožnosti odbavovali i Marianské Kongregácie v kláštore mnišiek Uršuliniek, hlavnej štátnej reálky,

vyššej obchodnej a obecnej školy. Ako kaplán preložený je Georg Kmetz z Czirákhosszúmeő do Alsómislye a na jeho miesto poslaný je novovysvätený kňaz Imrich Jeczusko. — Na opatroveň sv. Jozefa opustených detí darovali: Ondrej Pernyik vicedekan a farár z Berzevice 100 a Teodor Balás farár obce Dobó 10 korún. — V obciach Pácín a Nagykövesd vydržiavané boli veľké shromaždenia Katolíckej ľudovej Jednoty, z ktorej príležitosti rečnili tamojší farár, kaplán a učiteľ a ku Jednote prihlásilo sa viacej nových členov.

Chýry zo Šáriša. Prešov: V tunajšom katolíckom kruhu Rákócziho 3. decembra veľavýznamnú prednášku držal grécko-katolícky kanonik dr. Jozef Vojtovics. — Imrich Jeczusko, novovysvätený kňaz, tunajší rodák 2. decembra prvú sv. omšu slúžil v Košiciach, rukovodcom bol mu Adalbert Zaborovszky, proepošt-farár prešovský. — Stoličný gazdovský spolok 27. novembra vydržiaval riadne ročné shromaždenie, v ktorom zložené boli počty z celoročného účinkovania a obnovili úradníctvo. Nemocní tunajšieho mestského špitála horlivosťou a pečlivosťou hlavného lekára dr. Juliusa Holenia aj v tomto roku účastní budú radosti štedrého večera pod vianočným stromkom. — Stoliční učitelia zariadili pohyb, aby zostavená bola proklamácia cieľom povýšenia učiteľského platu. — *Bardíjov:* Tunajší mestský výbor riadne zasadnutie odbavoval 29. novembra. — Štefan Fekete tunajší mestský fiskus a pravotár zomrel 29. novembra. — *Kisszeben:* Ročný jarmok odbavovaný bol 6. novembra za pekného počasia. Na jarmok prišlo veľa ľudí, ktorí zaopatřili si na zimu potrebné články, *Héthárs:* Na uprázdnené miesto kommissára verejnej cesty vymenovaný je Oskár Péchy. — *Lénartó:* Osvietený pán biskup košický dr. August Fischer-Colbrie tunajším pohorelcom daroval 50 korún.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Teraz zosnulý budapeštiansky piarista-profesor dr. Mikuláš Ormándy zo svojich sošporovaných groší poručil potrebný obnos na vystavenie peknej ľudovej školy. — Knieža-primas kardinál Klaudius Vaszary v obci Szete obnovil dal kostol. — Košický osv. pán biskup dr. August Fischer-Colbrie základine kat. tlače dal 1000 kor., kat. autonómickému kruhu 500, knižnici patronážskeho spolku 100 a pohorelcom obce Lénárd 50 korún. — Ondrej Pernik farár v Berzevici domu chudobných detí Sv. Jozefa dal 100 korún. — Rábsky kanonik Ignác Mladoniczky na podporu kat. tlače daroval 200 a košický dekanátsky okres 100 korún. — Dr. Jeroným Horváth ciztercita kňaz v Zircu na podporu žiakov kat. hlavného gymnázia v Baji daroval 1300 korún. — Čanádsky biskup dr. Julius Glattfelder na podporu katolíckej tlače daroval 1000 korún.

Chýry zo Spiša. Minister výučby na vystavenie štátnej ľudovej školy v Kézmarku nedá žiadnej podpory a odvrhol aj predostreté mu plány. V Kézmarku 25. novembra pred polnocou proti Weinovskej fabrike vypukol oheň a zhorely dva domy a štyri stodoly. Škoda obnáša 40.000 korún, z čoho sa len málo navráti ná-

sledkom poistenia. Tak sa zdá, že dakto podpálil. V tretí deň zas tam vypukol oheň, ten ale chytro zahasili. — Veľkolomnickú ztratenú vdovu Alžbetu Alexy našli blízko Kézmarku zamrznutú. — V Kolčanoch nezabili alebo poranili rychtára opití mládenci. — Spišskobelanský r. k. kostol ozdobili teraz jedným novým bočným oltárom a s lustrom na 30 sviečiek. — Medzi Tatranskou Lomnicou a Tátraszélakom 15. decembra otvorí sa električná železnica. — V Malej Frankovej vyvolili za učiteľa Štefana Turáka. — Vo Felkej statkár Teodor Fábry v 25. roku života svojho zomrel vo veľké. Neznáme je veru miesto smrti. — V Dubrave jedna cudzozemská spoločnosť kúpiť chce tamojšie liečivé zriedlo. — V Spišskej Sobote 20 posteľami opatrenú nemocnicu Červeného Kríža otvorili 10 decembra. V Kézmarku mladý žandársky dôstojník Emil Mózer 3. decembra zastrelil sa v kasárni. Udaťne pre dlžoby vyvolil si tú prehriešnu smrť.

Pád veľkotopolčianskej sporitelne. Z Nitry oznámujú, že vyšetrojúci sudca tamojšej súdnej stolice dr. Béla Tejfalussy nariadil vyšetovanie proti hlavnému direktorovi veľkotopolčianskej sporitelne Adolfovi Felsenburgovi pre falošný krach, pre neverné manipulovanie, pre 44 klamstiev a pre falšovanie súkromnej listiny, proti členovi direktoriu liehovarnickej rafinerie Šalamúnovi Pollákovi pre 23 klamstiev, pre falšovanie listiny a pre neverné manipulovanie, proti členovi direktoriu rafinerie Hermanovi Löwbeerovi pre neverné manipulovanie a pre klamstvo a konečne proti úradníkovi rafinerie agentovi Jozefovi Ehrenfreundovi pre 8 klamstiev. Vyšetrujúci sudca proti prvým trom obžalovaným nariadil vyšetrovacie väzenie.

Obete pokoja. Za ostatných 23 rokov zahynulo v Amerike na železniciach 165.561 ľudí a 345.136 osôb bolo následkom železničného nešťastia viac-menej poranených. Americká premávka má teda viac mrtvých a ranených, ako mali od roku 1888. prevádzané vojny, trebárs od vtedy štyri vojny boli: grécko-turecká, chinsko-japonská, španielsko-americká a rusko-japonská. A koľko tisíc, ba stotisíc ľudí zahynulo v amerických fabrikách a baňách?! A to preto, bo v Amerike len lakomstvo panuje, tam málo býva vážený ľudský život a preto ani nerobia tam potrebné ochranné poriadky.

Advokátom do pozornosti. V Starej Vsi (Spišská Magura). odkiaľ z päť pravotárov jediný kresťanský advokát teraz odišiel, by čím skorej v slovenskej reči zbehlý katolícky advokát bol nevyhnutne potrebný. Z 33 dedín pozostávajúce okolia počíta 20.400 obyvateľov, ktorí sú takrečeno všetci katolíci. S ľuďmi cítiaci katolícky advokát zabezpečí by si tam mohol svoju poriadnu výživu. — Podáva : okresný vodca kresťanskej ľudovej strany.

Upozornenie. Viacráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdá sa, že spoľahlivý ten alebo onen ústav sprostredkujúci požičky? Otázka táto bude napozatým zbytočná, lebo hľa, my odporúčame a síce veľmi vrele

jedon taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý a nad toto ešte aj nie je sprostredkujúci, ale požičky sám prevádzajúci ústav, tak že trovy prostredníctvom môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete».

HOSPODÁRSTVO.

O zpeňažení ovocia.

Keď sa urodí veľa ovocia, gazda ho nemôže minúť všetko a preto sa musí postarať o jeho zpeňaženie. Zimné ovocie, zvlášte jablká a hrušky zpočiatku držíme na povale. V zime ovocie možno držať v dobrej suchej pivnici. Ponevác ovocie veľmi ľahko prijíma vôňu iných látok, preto ho nedávajme do takej pivnice, kde je sud s kapustou, zemiaky, zelenina atď.

Jarné ovocie, keď ho vezieme na predaj, dáva sa do košov, zimné ovocie ale lepšie je vziať v kistniach z jedlových dasák.

Ovocie, ktoré sa nedá čerstvé zpeňažiť, spracuje sa doma.

Letné jablká a hrušky sušia sa olúpané na povetri alebo v pekárskej peci po vybratí chleba z nej. Proti tomuto pokračovaniu možno nadmietnuť len to, že na ovocie sadajú muchy a zašpinia ho. Pre toto dobre ovocie, ktoré sušíme, zakryť treba organtínom.

Slivky na sušenie nech sú úplne zrelé, pri stopke nech sú už zvädnuté, nech sú veľké a nesmia byť červivé. Slivky veľmi dobre možno sušiť v pekárskej peci, len aby sušené ovocie nepáchlo dymom a aby neležalo v popole, bo tak ho nemožno odpredať.

Ministerstvo orby gazdom požičiava sušiarne na ovocie, kotly na pálenie liehu, prístroje na drvenie jablka, len si to treba prosiť a potom statočne a v dobrom stave vrátiť.

Slivky na lekvár nech sú čím lepšie dozreté. Pred varením lekváru slivky treba umyť, kôstky z nich vybrať, červivé a zhnité slivky ale treba odstrániť. V medených a cinkovaných nádobách nevarme lekvár, lebo ľahko môže nasledovať otrávenie.

Jablká (pofažne hrušky) veľmi dobre možno upotrebiť na zhotovenie vína. Jablčné a hruškové víno robí sa práve tak, ako víno z hrozna. Ovocie treba prebrať, zhnité odstrániť a jestli by ovocie bolo nečisté treba ho umyť. Potom jablká alebo hrušky treba potlať. Podrvené jablká nech stoja za 12 hodín, vtedy ich vyprešujeme, Takto obdržaný mušt v sude zanesieme do takej miestnosti, v ktorej teplomer ukazuje 18 stupňov tepla. Víno v takejto miestnosti vykysne asi za 6 týž-

dňov. Dobré jablčné víno obsahuje 5—6 percentov liehu a možno ho udržať za 4—5 rokov.

Keď ovocie už ináč nemožno upotrebiť, vtedy pálime z neho lieh. U nás páli sa vlastne len slivovica. Slivky dáme do takej miestnosti, kde sa povetrie dostane k nim, ale kde je aspoň 15 stupňov dľa C. Slivky tu začnú kysnúť. Akonáhle v kádi tvrdšie čiastky ovocia sadnú na spodok a na vrchu utvorí sa priehľadná tekutina: vtedy je kysnutie zakončené a vtedy kádu treba zakryť, aby povetrie nevniklo do nej. Ku pareniu vykysnutej tekutiny Győry-ho prístroj možno si požičať od ministerstva orby. Z jedného hektolitra dobre zreľých slivák možno napáliť asi 8 litrov 50 percentovej slivovice.

Ocot sa robí z ovocia malej hodnoty. Ovocie sa umyje, zhnité sa odstráni, podrví sa a vtedy vyprešujeme z neho šťavu, ktorou naplníme sud do dvoch tretín a sud potom doplníme teplým obyčajným octom. Sud postavíme do miestnosti, v ktorej je 20—25 stupňov tepla dľa C. a kde sa tekutina pretvorí na ocot.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

DOPISY.

Tótmegyer (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresťane».

Čo prítomne sdeľujem a čo zaiste zaujímať bude aj širšie kruhy katolíckeho obecnstva, je to, že v nedeľu 3. decembra bol u nás prevelebný pán Augustin Gramantik, tajomník Katolíckej Ludovej Jednoty a po svätej omši pred našim Ludovým Domom (Népház) držal nám peknú prednášku, v ktorej vysvetlil ciele Katolíckej Ludovej Jednoty a oduševňoval nás, aby sme pevne spolu držali a sa sjednotili. Keď vyzdvihol,

nakoľko je potrebné, aby katolíci spolu držali a sa sjednotili, povedal, že tí ľudia, čo noviny nečítajú, ani nevedia, ako bezbožní ľudia cirkev našu a vôbec katolíkov napadajú, ku príkladu vo Francúzsku. Tam minulého týždňa slobodní murári zas vyhнали sestričky mníšky, ktoré chudobných nemocných zdarma opatrovaly a nenašiel sa žiadon kresťan, ktorý by ich bol zastal. Jedine hlavný rabin párižský zdvihol slovo za ne. Bránil ich aj spisovateľ Piere Lotti, ktorý tiež není katolíkom. Tak to býva, vlastná fajta, keď sa zkaží, tvrdšie prenasleduje svojich, ako cudzi. Milujme svoju vieru, svoju cirkev a nečakajme až nám z rúk vytlkať budú modliace knižky a pátričky, lež bráňme sa, kým je nepriateľ malý a slabý, bo keď sa zmôže, ľahšie ho prevládne. Smutná vec je, že už aj po dedinách není jednoty u ľudu. Kde ale není jednoty, tam panuje slabosť.

Tešili sme sa krásnej reči prevelebného pána Gramantika a nasledujeme ju dľa možnosti, bo hneď tam na mieste do 100 členov prihlasilo sa ku Katolíckej Ludovej Jednote a viacerí slúbili, že predplatia a čítať budú Kresťana. Aby aj tento sľub nezabudli, preto spomínam to v prítomnom dopise.

Úrodu sme mali chvála Bohu dosť dobrú, cena zbožia je až veľmi vysoká. Cukrová repa vzdor veľkej suchoty pekne sa vyvinula, len pri vážnici nás šialili. Keď si ale v tom na rok pomôžeme, jestli sa nám to podari, opíšem to príležitostne k poučeniu iným obciam. Statoční ľudia u nás v nedeľu nechodia do krčmy, lež do Ludového Domu (Népház), v ktorom máme potravný a úverkový spolok, katolícky kruh, kresťanského poriadneho mäsiara a tam z grófa Károlyiho pivnice dostaneme aj dobré víno, ktoré není pančované a není drahé. Tam sa poshovárime, zábavíme, počúvame prednášky, ktoré nám vydržiavajú: pán farár, pán kaplán, pán doktor a niektorí páni učitelia. Veľmi by nás tešilo, keby aj z okolia kedyvtedy navštívili nás niektorí gazdovia. Tamten týždeň mali sme výborové volby a ľud sám tak dobre sa zorganizoval, že si len takých vyvolil, ktorí sú z ľudu; ľudovi mali o 50 votov viacej ako židovskí. Bože, Bože však si dobrý: Tak pekne oreme ako na jar, takú milú jaseň sme dávno nemali, toho roku len ten nebude mať poorané, kto orať nechce.

S Bohom!

Verný ľudák
Jozef Markuszek.

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provozovanie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžerníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa prácami právnymi, merníckymi a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý peštará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkam zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osahu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavatelia pozbavia sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej summe dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredku. — Zvláštné výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára není potrebná, potrebuje sa len la né uhodovernenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

Zo Spišskej Magury.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím tieto riadky uviesť v našom «Krestane».

Všetkým Magurčanom oznamujem, že sa teraz naša nová, takzvaná Ludová Banka už i s poistením (assekurácia) zaoberá. U nej si možno dať assekurovať všetky stavania, zbožie, potravu, statky, aj život. Ona prijala jednatelstvo poisťujúcej spoločnosti gbdov, ktorá spoločnosť istú čiastku svojho čistého dochodku venuje na ciele katolíckych škôl.

Richvaldčania, Hafčania, Haligovčania, Lešničania a Folvarčanid by sa zase mali dať assekurovať u richvaldského pána učiteľa Jozefa Oravca, ktorému Katolícka Ludová Jednota sverila zastupiteľstvo rozličného poistenia.

Priatelia milí! Dajte si čím skôr vaše budovy, zbožie a potravu assekurovať, aby ste sa v čas nehody nestali poľutovania hodnými žobrákmi. Krestania, dajte sa u kresťanov assekurovať, tu máte novú šparkassu a richvaldského pána učiteľa, k tým choďte. Aj v tej veci sa musíme toho hesla držať: Krestania podporujte v prvom rade kresťanov — Svoj k svojmu.

Úprimný priateľ ľudu.

Bojnice (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím uviesť tieto riadky v našom mi-
lom «Krestane».

Od nás už dávno nikto nič nepísal do nášeho všestranne obľúbeného «Krestana» a máme tu dosť všeliakých novín. Na príklad aj to je novina, že náš pán notár Kozderka ako notár išiel do penzie, miesto toho ale vyvolili sme ho za sirotského. Ako notár už nevládal robiť, ako sirotsky ale bude vládť? Chudiatka siroty! Tomu ale nie on je na príčine, lež naši chýrni stoliční páni a Lojzo Rudnay.

Treba mi ale ešte jedno spomenúť. Nedávno náhodou som dostal do ruky muchotrávky, ktoré pod menom «Obzor» hubia povetie medzi Slovákami. Tam som čítal, že pán Filberger farník vie oslobodiť od takých farárov, ktorí trpia na nejaké chyby. Nuž náš pán farár Lojzo Rudnay má veru viacej takých chýb, ktoré veľmi škodia jeho kráse. Keď je teda pán Filberger taký veľký majster, nech nás oslobodí od Lojza Rudnayho. Keď nám to pán Filberger preveďe, budeme mu za to veľmi povďační. V mene mnohých:

Občan.

Stará Ves (Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Ctený Pán Redaktor!

Ráďte prosím uviesť tieto riadky v našom mi-
lom «Krestane».

Všetkým, ktorých sa týka, dávam na vedomie, že

záležitosť starovesského dobytčieho jarmočného miesta, je pod číslom 134.579/IV. a. v ministerium vnútra a že náš ludový ablegát Anton Beszkid o túto vec veľmi sa zaujíma. V tej veci pravdepodobne zavedené bude vyšetovanie. Ponevác ale zo stolice vyslaný, obyčajne len to isté navrhuje, čo slúžny chce, žiadame, aby to vyšetovanie daktorému nestrannému človekovi z Budapešte bolo sverené.

S kresťansko-ludovým pozdravom

Obranca ľudu.

Folvark (Nagymajor, Sp. iš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctihodný Pán Redaktor!

Ráďte prosím uviesť tieto riadky v našom mi-
lom «Krestane».

Veľkým krížom navštívil Pán Boh, ktorého súdy sú nevyzpytateľné a cesty nevyzkúmateľné, obec Folvark. Dňa 18. novembra v noci o 10. hod. vypukol tam následkom podpálenia oheň, ktorý 25 domov so všetkými gazdovskými staviskami, so zbožím a s potravou celkom znivočil, aj jeden 76 ročný chorý muž menom Vazul Kuznyák stal sa obetou požiaru; v ohni zahynul i jeden koň, jedno tela, dve ošípané a 10 oviec. Škoda je bárs veľká, len dvaja boli assekurovaní. Veľmi málo domácieho náradia a gazdovských nástrojov sa zachránilo pred ohňom, lebo chlapi takrečeno všetci sú na drotárke. Ubohí tito pohorelí stali sa celými žobrákmi a veľmi sú odkázaní na pomoc dobrých duší. Oni sú síce nie mojimi farníkmi, ale mojimi ctenými voličmi ohľadom stoličného výbornictva a mojimi spolubližnými a preto si za mravnú povinnosť považujem všetkým mojim bratom a sestram v Kristu, ktorí len iskričku lásky k bližnému majú, privolať: drahí bratia a sestry! smilujte sa nad tými nešťastnými pohorelcami a prispejte im z kresťanskej lásky k pomoci dľa možnosti, podľa tých slov Kristových: «Blahoslavení sú milosrdní, lebo oni milosrdenstva dojdú». Milodary, ktoré i v Krestane budú uviesť, prosím na moju adresu posielat.

S Bohom

Franc Klein, farár

v Kristályfalu (Szepesmegye.)

Z Anglicka.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokostený Pán Redaktor!

Pekne prosím, ráďte uviesť týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Krestane».

U nás sa utešeno rozprestiera katolícka cirkev. Za posledných 5 rokov navrátilo sa do lona katolíckej cirkvi 618 anglických kňazov, 82 magnátov, 432 zemanov, 306 vojenských dôstojníkov, vyše 1000 vzdelancov a preveľa duší z pospolitého ľudu. Z tých osôb, ktoré sa navrátili do lona cirkvi, 612 stalo sa svet-skými kňazmi a 100 jezuitami. Drahí krajanovia moji, v Uhorsku bydliači, vážte si tú, predrahou krvou Krista

založenú vieru katolícku. Pridržiajte sa skalopevne jej pravidiel, žite tak, aby sa cirkev nemusela haňbiť za vás. S Bohom

Vilibald Janda.

Rozmary a Žarty.

Syn z mesta. — Ale otecko, máte vy tu muchy na dedine, skoro by ma zedly.

— Nediv sa tomu. Muchy pridržiajú sa vždy biedy.

*

V škole. — Povedz mi Árone koľko je 9 a 11?

— 9 a 11 je 25.

— Od koho si počul to somárstvo?

— Táti to povedal.

— A čo je tvoj táti?

— Moj táti je krčmárom.

— No vtedy už rozumiem.

*

U fotografa. — Chcel by som dať moje dieťa fotografovať ale neviem v jakom obleku.

— Dieťa je najlepšie v košielke.

— Ako len môžete, pane, dačo takého navrhovať!

— A koľko rokov má to dieťa?

— Osemnásť!...

Jestli hľadáte spoľahlivý a dobrý prameň k objednaníu potrebných článkov a darov každého druhu, žiadajte si na poštovej dopisničke bohato ilustrovaný, hlavný cenník s viacej ako 3000 vyobrazeniami cis. a kráľ. dvornej firmy Hanns Konrad, vývozný dom Brůx číslo 2828. (Čechy) ktorý na každého posiela sa zdarma a franko. Tenže obsahuje najväčší výber hodín každého druhu, zlatý a strieborný tovar, hudobné nástroje, predmety z ocele, kože, načinia k fajčeniu, ručný tovar, články domácnosti a toaletné, zbraň, atď. za najlacnejšie fabričné ceny a objednávky u tejto firmy, ktorá vyznačená je cis. a kráľ. orlom, zlatými a striebornými medaillami najvrelej sú k odporúčaniu.

Dľa všestrannej zkušnosti zahatenie nebezpečných chorôb v prvom rade previesť sa dá utlačením každodenne predchádzajúcich nepatrných neduhov. Tento cieľ dá sa zvlášte dosiahnuť upotrebovaním Örkényiho lipomädu (Syrup), ako dobrého prostriedku proti kašlu, zádychu, zašľajmovaniu, poteniu sa v noci, nátku, influencii atď. Prostriedok tento rozpúšťa šľajm, podporuje chuť k jedeniu a zvyšuje váhu tela. Flašu na próbu za K. 3.—, veľkú flašu za K. 5.— zasiela s

poštovou dobierkou hlavný sklad: lekárň Huga Örkényiho Budapest, Thököly-ul. 28. K objednaníu v sklade č. 103.

Vyzvanie k predplateníu.

Všetkých horlivých podporovateľov katolíckych pohybov uctive prosíme s prítomným aby «Kresťana» v kruhoch svojich známych rozširovať si nezťažovali. Odberateľov «Kresťana» ale, ktorí nám predplatné od dlhšieho alebo kratšieho času dlhujú, napomínáme, aby nám podlžnosť svoju bez meškania zaplatili.

Predplatná cena:

na celý rok 4 koruny,

na pol roka 2 koruny,

na štvrt roka 1 koruna.

Do Pruska: na celý rok 6 korún.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún.

Administrácia Kresťana.

Odkazy redakcie.

L. P. T. Vďačne uverejníme, čokoľvek nám pošlete. Dopisovateľ N. B. Uverejňujeme dľa žiadosti, ač-práve nebolo možno na prvom mieste.

H. B. M. Už sme dávno nič nedostali.

Z. V. N. B. Na čase je, aby každý s obratom pošty obnovil svoj predplatok.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 12. decembra.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiskká, nová	kor. 23:20—24:10
» stolnobelohradská, nová...	«	22:85—23:50
» peštianska, nová	« 23:20—23:75
« banátska, nová...	« 23:20—23:90
Jačmeň nový, prvotriedny	« 18:80—19:20
Raž prvotriedna	« 19:85—20:00
« druhotriedna	« 19:40—19:75
Ovos prvotriedny	« 19:40—19:80
« druhotriedny	« 19:00—19:20
Kukurica	« 16:80—17:10
Rasca (kmin)	« 78:00—78:00
Konopné säme	« 29:50—31:00
Datelinové säme, červená datelina	kor. 180:00—190:00	
« « lucerna	« 120:00—136:00
Mak	« 106:00—125:00

Pri panujúcej veľkej dra- **sy** následkom zvláštnej hote potravných článkov **sy** zázivnosti jeho ako nevyhnutne potrebný článok najobľúbenejší je v každej domácnosti.

Prvá dielňa liptovského karpátskeho ovčieho syra Filip Pewny Liptovský Sv. Mikuláš

(založená r. 1873)

Odporuča I. **sy** (slabý) --- K 5.50
II « (silný) --- K 5.—

V diežkach po 5 kilogramoch zasela sa franko na každú poštovú stanicu. Podrobný cenník a reklám-tabuľa na žiadosť franko a zdarma.

Svetochýrné

sú články cis. a kráľ. dvorného obvodu

HANNS KONRAD
Brüx čís. 2843. (Čechy)

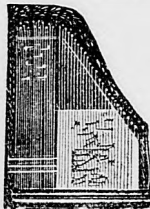
aké v bohatom výbere nainš možno v hlavnom cenníku 4000 vyobrazeniami ozdobenom, ktorý na žiadosť každému ochotne posielala sa zdarma a franko.

Peniaze

usporí každý, kto v čas potreby osočných a užitočných článkov a každého druhu príležitostných darov, pýta si môj hlavný cenník s vyše 3000 vyobrazeniami, ktorý na žiadosť posielala sa každému zdarma a franko

cis. a kráľ. dvorný zásielca
Hanns Konrad
Brüx, číslo 2847. (Čechy)

Hneď môže hrať

každýna mojej Kolumbia Gittarr-citare s notami k podloženiu. No. 32 49+35 cm. veľká citara 41 strún, 5 akkord skupe- nín, komplet s 12 notami k podloženiu

11 ko. ún. Jednotlivé listy s notami kus po 15 halierov. Žiadne riziko.

Zámena povolená alebo návrat peňazí. Zasiela sa poštovou dobierkou alebo pri voprednom doposlaní obnosu

HANNS KONRAD,
cis. a kráľ. dvorný zásielca. Vývozný dom. **Brüx 2833.** (Čechy.)

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť posielala sa ochotne zdarma a franko.

Hľadám učňov

na obuvníctvo, zriadené rodiný **Ladislav Majbo** Budapest, VI. Váci-ut 97.

Neverte

že daaká choroba sama od seba prestane. Preto keď vám dačo chýba, hľadajte hneď pomoc, bo kašeľ, bo- lenie prs, zašajmovanie, nechť k jedeniu, zachryp- nutie, potenie sa v noci, sú predzaky ťažkej choroby, prečo aj jestli sa také ukazujú, netrela dlho čakať, lež hneď si objednat Őrkény-ho lipový mäď syrpu, ktorý ulavuje kašeľ rozpúšťa šľajm, zastavuje nočný pot, podporuje chuť k jedeniu, a zvyšuje váhu tela pri objednaní jednej fľašky na prábu za 3 koruny alebo veľkej fľašky za 5 K, list alebo poštovú poukážku treba adressovať: Hugo Őrkény lekáreň Budapešť, Thököly- cesta 28. Sklad 103. (2)

100 korún odmeny
nestojí toľko, ako moje najmodernejšie remontoir „Glória“ napodobnené strieborné hodinky

Predtým
18 korún.

Teraz
7 korún.

Ku každým hodin-
kám pripojená je
známka 5 ročnej
záruky.

Tieto vkusné vyhotovené hodinky so strojom v kameňoch chodiacim s tromi pesne rezanými pokývkami, miesto 12.— kor. staja 7.— korún. — Zodpovedná retiazka 2 kor. A s poštovou dobierkou posielala ich **HENRIK WEISZ.** Na vysalló 4. číslo.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 30. 36, 42 K. — **Hotové posteje.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 8.—, 8.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vôle. Trojdiľovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsel, Lobes 135.** pri Pilsen (Čechy).

Prima Solingen britvy

garantované z najlepšej anglickej ocele kované, rukou slifované, presne obťahnuté, hotové k upotrebeniu No. 8701. s černo polirovanou rúčkou 1/4 plitko slifované 4/3 široké so schránkou K 1.70. No. 8702. černo polirovanou rúčkou 1/4 plitko slifované 4/3 široké so schránkou K 2.20.

Väčší výber predmetov k holeniu potrebných najde každý v mojom hlavnom cenníku so 4000 vyobrazeniami, ktorý na žiadosť každému zdarma a franko. — K dostaniu u. e. a kráľ. zásielca

HANNS KONRAD
vývozný dom Brüx, č. 2837. (Čechy.)

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel!

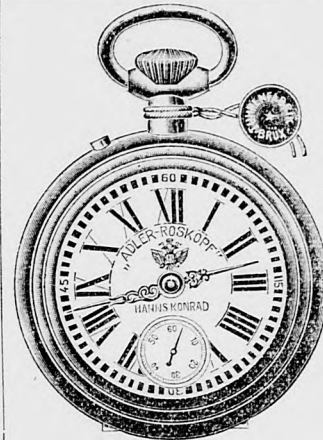
1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. paperie, sivé 6 K, 7 K; biele ľahové 10 K; naj-fajnejšie paperie z prs 12 K, Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové posteje

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina, 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkým perim 16 K; polpaperie 20 K; paperie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 Spodné periny z pevného vrážkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.50, 14.80 K. Vývez s postovú dobierkou od 12 K počítané franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazí obšírný cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz
č. 826., (Čechy.)

Železniční

Úradníci a zamesnanci kupujú si spoľahlivé registrované Adler Roskopf patent Anker nikkel remontoar hodinky, so strojom pozlateným a v kameňoch chodiacim K 7.—. Tieže hodinky s ručičkami sesun K 8.—. Pri každých hodinách trojročná záruka na písme! — Žiadne riziko. Zámena povolená. Navrat peňazí! S poštovou dobierkou rozposiela

Hanns Konrad

cis. a kráľ. dvorný zásielca
Brüx číslo 2826.

Hlavný cenník so 4000 obrázkami posielala sa na žiadosť každému zdarma.

Verte

že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!
za 6 korún franko posielala 3 veľké alebo 6 stredných fľašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Rušeň!

!! S 18 prvými vyznameniami !!

Ludvik Kállai motor dielna

Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporuča najvirelej **Ludvika Kállai** elektrické benzinlokomobil stroje ku mlaťbe s dvojím vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchší a najdokonalejší mlaťbný stroj prítomnosti

Bez strojníka ľahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast najlepšie podarili. Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Pri objednávkach na naše ohlasy,
prosíme odvolávať sa vždy na náš

časopis.